

לפני עור לא תתן מכשול שבוע א'

פרשת קדושים פרק יט פסוק יד ורש"י שם [1]

חינוך מצוה רלב [1]

Optional אם המשיא עצה רעה לעכו"ם עובר בלפנ"ע

מנחת חינוך שם [1] קובץ שעורים [2]

עצה טובה לעכו"ם

רמב"ם הלכות רוצח פי"ב הט"ו [2]

Optional גמ ב"ב ד. [3]

מתנ' ריש מסכת עבודה זרה [4]

גמ עבודה זרה ו. איבעיא להו עד ו: איבעיא להו [5-6]

אם אינו מוצא לקנות בלא טירחא מאירי ד"ה כל מה [4]

כשאלמלא הושיט לו לא היה עובר חזון איש סימן ס"ב אות י"ג [4]

אינו מוצא לקנות אלא מישראלים פתחי תשובה יו"ד סימן ק"ס אות א' [7]

הנותן מכשול לפני חבריו ולא נכשל אם עבר בלפנ"ע

יד מלאכי כללי התלמוד כלל שסז [7]

וי"ח חזון איש הלכות עבודת כוכבים סימן ס"ב אות כ"ה [7]

שלחן ערוך יו"ד סימן קנ"א סעיף א [8]

גמ' קידושין לב. וכי הא דרבה... עד והא קעבר [9]

וּלְפָנַי עֹזֵר לֹא תִתֶּן מִכְשָׁל וִירָאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: שְׁנֵי חֲמִישֵׁי כֶּשֶׁה מִחוּבְרִין מוֹ לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט

שְׁמַע וְיָדַם דְּלֹא חַיִּי לֹא
תְּשִׁים תִּקְלָא וְתִדְחַל
מֵאֲלֹהֶיךָ אָנָּה יְיָ: מוֹ לֹא
תַעֲבֹדוּן שְׁקֵר בְּדִינָא לֹא

תולדות אחרי ולפני שר לא תתן
מכשול. פסחים בב: מ"ק ה. י. נדרים סב:

קידושין לב. מציעא עה: ז. ע"ז ו כב. חולין ז: נדה נו: ויראת מאלהיך. סי' הוזהר פ' ויקהל

רש"י

זהו צמיח חף כל שהוא צמיח ילא המה ב שאינו
צמיח: ולפני עור לא תתן מכשול. לפני הסומא
דכבר לא תתן ענה שאינה הוגנת לו ב אל תאמר מכור
שדך וקח לך חמור ואתה עוקף עליו ב ונוטלה הימנו:
ויראת מאלהיך. לפי שהדבר הזה אינו מסור לנכירות
לדע אס דעמו של זה לטובה או לרעה ויכול להשמיט
ולומר לטובה נמכרתי לפיכך נאמר זו ויראת מאלהיך
המכיר מחשבותיו וכן כל דבר המסור ללבו של אדם
העושהו ואין שאר הכירות מכירות זו נאמר זו ויראת
מאלהיך: (מו) לא תעשו עול במשפט. מלמד שהדין המקלקל את הדין קרי עול. שנאמר. ומשוקץ. מרס.

שפת חכמים

כל שבכחך. ומה שדרשו בעושה מעשה עמך אינו אלא מסמיכות
מדרמך אזהרת נשיא לאזהרת עמך: פ דאי לאו מיעוטא היה אמר
דגם מת בכלל דהא לקמן כתיב אביו ואמו קלל לרבות לאחר מיתה
לכן איצטריך למיעוטא: ב ואם תאמר מנא ליה לרש"י שפירשו כן
דלמא כמשמעו. יש לומר דרש"י בעצמו מתוך ויראת מאלהיך
שהדבר הזה כו'. ואי אמרת לפני עור כמשמעו הא דבר זה מסור
לכירות דעתו של זה לרעה שהרי נתן תקלה לרגלי העור ואין שייך
ויראת מאלהיך בדבר המסור לכירות אלא ודאי אין פירושו כמשמעו:
פ כמו אל תבא עליו בעקיפת (ולשון עממה הוא) דבפרשה בהר ופירש

חינוך מצוה רל"ב

מ"מ חייב או שהוא רשע מ"מ חייב
והסברא נוחתת כן דהטורה הזהירה
משמור נפשך מאד ח"כ גם הוא מזהיר
אף דהוא רשע או דנגמר דיט ול"ע.
ועי' סנהדרין ס"ו ושבוטת סס בתום דף
ל"ו ד"ה ושמור נפשך. ודע מ"ש לעיל
דפל עכ"ס ודאי פטור מ"מ אס קולל
אותו כס עובר בעשה דאח' חלקיך
הירא כי הוא מילא ש"ס לבעלה עכ"ס
ושפוט. ומדברי הסמ"ג נראה דגם מקלל
עלמו לריק שיהיה כד ע"ס בלחין ר"ט
ר"ח ר"ב ר"ג גם הסמ"ג מנה מקלל
עלמו בלאו מיוחד ע' פ"ד בדרך מלותיך:
(1) בן נשא ע' מ"ש לעיל פ' משפטים.
ועכ"מ סוף ה' סנהדרין:

מצוה רל"ב (א) **יִשְׂרָאֵל לֹכֶשֶׁל כו'**
אכל ניישר

כו' לכאורה אינו מבין כינת הרה"מ שכת'
בני ישראל הלא גם לעכ"ס הלאו דלפ"ע
כמבואר אח"י נדבריו וס"ס מפורש הוא
בע"ז וכ"מ דלא יושיט אח"י לב"ג ולשון
הר"מ פ"ז מה' רוצח כל המכשיל עור
כו' לא כ' דוקא ישראל ולחלק ולומר דדוקא
בענין דבר איסור אכור להכשיל לב"ג
אבל לא לענין ענה מלך ד"ז כיון דהקרא
קאי גם על ב"ג אס כן אף ענה במילי
דעלמא גם כן אסור ואפי' לב"ג ואף
מבואר בב"ב ופסקה הר"מ הלכות רוצח
מכל מקום דוקא להשיאו ענה טובה אסור
ענה רעה גם לב"ג אסור וא"י מנ"ל להר"מ המזהר ד"ז ולריך עיון ולכאורה

(א) **שְׁלֹא לִהְבִּישׁוּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** לתת להם עצה רעה אבל ניישר
אותם בשישאלו עצה במה שנאמין שהוא יושר ועצה
טובה שנא' ולפני עור לא תתן מכשול ולשון ספרא לפני סומא
בדבר והוא נוטל סכך עצה אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו.
ואמר'ל אם יאמר אדם לחבירו מכור שדך וקח חמור והוא
עוקב ונוטלה מסנו. וזה הלאו כולל כמו כן כי שיעזור עובר עבירה
שהוא מביא אותו שיתפתה בוולת זה פעמים אחרים עוד וטובה
הצד אסרו ז"ל במדנה ולזה ברבית ששניהם עוברים בלפ"ע.
משרשי המצוה ידוע כי חיקון העולם וישובו הוא להדריך ב"א
ולתת להם בכל מעשיהם עצה טובה. (ב) מדיני המצוה מש"א
ז"ל בריש סס' ע"ז דאלפני מקפדינן אבל לפני דלפני לא במקפדינן.
ומפני כן פ"י שם דכי אבע"ל בש"ס מעמא דמתניתין אי משום
דאורי וטורה אי משום דפ"ע דלא הוי מסתפק במעמא דמתני'
אלא משום דלשאת ולתת עמהם דיהיב ל' ישראל לעכ"ס מדי
דחזי לתקרובות ובכד"ג אפשר דאיכא ביה משום דפ"ע אבל
שאר מתני' כולה כנון להלוותן ולפרען ולהשאילן משום דאורי
ומורה היא אסורה דמשום דפ"ע ליכא למימר דשאלה בעינה
הדרא ולהלוותן ולפרען וזו יחבינן יהו דווי לא חזי לתקרובות
מאי אמרת דלמא זבין בהו תקרובות הו"ל לפני דלפני ובכד"ג
לא מקפדינן כמ"ש וכן כל כיו"ב. וכן משארז"ל שאסור למכור כל
כלי המרחם כ"ד שיש בו נזק לרבי' לעכ"ס אא"ב מוכרו כי היכי
דמנני עלן. וכן אסור למסור לישראל המוכרו נכרי וכן לישראל
ליסמים ג"כ ואיסור הכל משום דפ"ע. ויתר פרטיה במקומות
מהנמרא בפיוור (ה' רוצח פ"א) ונוהגת בכ"ס ובכ"ז בוז"נ ועובר
עליה והשיא את חבירו לדעת עצה שאינה הוגנת לו (ג) או אם
סייע לו בדבר עבירה כנון המושיט כוס יין נזויר וכל כיו"ב
עבר

משום לפ"ע דעכ"ס הלמוד תורה חייב
מיהא כמבואר בסנהדרין ופי' דמיידי דיש
נכרי אחר ללמוד ולא ח"י דיש ישראל אחר
אפי"כ דאס' יש ישראל אחר חייב ע"ס.
ובזהויות כזה ממוהין ר' הר"מ שלא ראינו
שיבא דין דאסור ללמוד חור' לעכ"ס משום
מניד דבריו ליעקב וד"ז אין חולק כס ואפשר
הר"מ לשיטתו שאינו מביא ד"ז דדוקא בתרי
עברי דנהרא ח"כ אפי' יכול ליקח מעלמו
עובר ג"כ אלפ"ע ח"כ אפי' יש עכ"ס
אחר ללמוד. מ"מ אסור משום לפ"ע ע"כ ח"כ
להר"מ להביאו דמק' אמ"ש בה' רוצח
דאסור להכשיל ובה' מלכים כ' דב"ג שלמד
תורה ח"מ ממילא משתמע דאסור ללמוד
משום לפ"ע. ופל ק' הוסיף ל"ל מעמא
דמניד דבריו והלא בלא"ה אסור משום
לפ"ע ע' בט"א להאגון ש"א לפי המ"ד דב"ג
הלמוד תורה חייב משום גזל דמורשה
קהל יעקב ע"ס בסנהדרין ח"כ ישראל
הלמוד תורה עמו הוי כמי שניתן לו ממנה
ושאי אלו משום מניד דבריו ליעקב.
וער"מ פ"י דמלכים נראה מדבריו דעכ"ס
הלמוד תורה אינו רק איסור דרבנן דקראי
אשתמחא ניעור ח"כ בכל גווי אסור וכפרס
דד"ז דרשין מקרא הו"ל להר"מ ז"ל
להביאו ול"ע. אך גוף הדבר תמוה
דהר"מ ז"ל לא יחלוק דדוקא בקאי בתרי
עברי דנהרא והוא ש"ס מפורש וי"ע. ועשר"ח יו"ד סי' ס"ד הביא בשם אמונת
שמואל דא"ע בל"ע כ"ה דשרי לירידה וכבר השינו עליו האחרונים ופלפלו בזה.
אך מההוא"ס תנינה שהבאתי במ"ש דהלומד תורה לעכ"ס חייב משום לפ"ע

קובץ שעורים (ר' אלחנן וואסרמן זצ"ל)

צ"ה שם בגמרא. מניין שלא יושיט אבמה"ח לבני נח, ת"ל לפני עור וגוי. והנה מהך קרא ילפינן נמי דאסור ליתן עצה שאינו הוגנת לו, וכתב במנחת חינוך, דגם האיסור הזה שייך בנכרי כמו במאכילו דבר איסור, והנה צריך להבין דמ"ש לאו דלפ"ע מכל הלאוין, שאינו גוהגין בנכרי, כמו לא תגנוב ולא תגזול, שאפי' למ"ד גזל עכו"ם אסור, ילפינן ליה מקראי אחריני, וכן לא תרצח, וצ"ל דלענין להאכיל דבר האסור שקפידת התורה היתה שלא יעשה איסור ע"י ישראל וה"ג במושיט אבמה"ח לנכרי נעשה איסור ע"י המושיט, אבל במיעץ עצה שאינו הוגנת הוי כמו כל האיסורין שבין אדם לחבירו שאינו גוהגין בנכרי.

י"א שיש איסור ליתן עצה טובה לעכו"ם

בספ משנה נזיקין. הלכות רוצח ושמירת נפש פ"ב פי"ג

ומפרשין מפני רוח רעה. ועל מ"ש וכן לא יעזוב הסכין וכו'. כחב גם זה מפרשים משום כוון שעושה מהם חק לסכין עכ"ל. ואין הכרח לפירוש זה יותר מה וירא שמים ולא את כלם:

ו וכן אסור לעבור תחת קיר גבוה. כפ"ק דר"ה (דף ע"ז:). ומ"ש לו ליכנס לתורנה. **יב** אסור למכור כל בלי המלחמה וכו'. עד לירשאל שהוא לסטים. כפרק קמא דע"ז (דף ע"ז:).

ז וכן אסור ליהודי להתייחד עם העכו"ם וכו'. עד אל אדוני שיערה. כפרק נ"ד ע"ז (דף כ"ה:).

ח אסור ליקח רפואה מן העכו"ם וכו'. שם אר"י וכו' ספק מי ספק מה אין ממרפאין מהם ודאי מה ממרפאין מהם הא

ליכא חיי שעה לחי שעה לא חיישין וכו' מיתבי לא ישא ויטן אדם עם האפיקורוס ואין ממרפאין מהם אפילו לחי שעה וכו' שאני אפיקורוס דמשכא ואחי לממשך בתרייהו. ומ"ש ומותר ליקח רפואה מן העכו"ם לבהמה וכו' משנה שם ממרפאין מהם ונכנסין ואיכא דאמר וכו' א"ר יומן כל מכה של חלל אין ממרפאין מהם מאי בידיהו איכא בידיהו גב הד וגב הרגל דאמר רב אלח בר מנחם אמר רב גב הד וגב הרגל הוי חן מכה של חלל ומחללין עליה חן השבת ופסק רבינו גרשון קמא להחמיר בסקנת נפשות וכו' דמסתבר טעמיה. ולה נחמיון עוד במ"ש ואם הימה של סכנה אסור ליקח ממנו כלומר אפילו שהמכה מנחין אם הימה של סכנה כגון גב הד וגב הרגל אסור ליקח ממנו:

י ומ"ש ומותר לשאול לרופא עכו"ם וכו'. גם זה שם ומפרש טעמא דסבר דמשאל לי משאל לאיניס אחרינא ואחי ההא גנבל לאוריו נפשיה:

וכך תעשה אבל לא יקח ממנו: **י"א** ואסור להסתפר מהן ברשות היחיד שמא יתרגנו. אם היה אדם וכו' חשוב מותר מפני שמתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

ומתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

וכך תעשה אבל לא יקח ממנו: **י"א** ואסור להסתפר מהן ברשות היחיד שמא יתרגנו. אם היה אדם וכו' חשוב מותר מפני שמתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

ומתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

ומתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

ומתיירא להרגו. ואם דימה לעובר כוכבים שהוא אדם חשוב כדי שיפחד ממנו ולא יתרגנו הרי זה מותר להסתפר ממנו:

יב אסור למכור לעוברי כוכבים כל בלי המלחמה ואין מחזיזין להם את הוי"ו ואין מוכרין להן לא סבין ולא קולרין ולא כבלים [של בחל] ולא שלשלאות של בחל הינדואה ולא דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים אבל מוכרין להן תריסין שאינן אלא להגן: **יג** וכשם שאסרו למכור לעובר כוכבים כך אסרו למכור לישראל שמוכר לעובר כוכבים. ומותר למכור כלי זין לחיל של בני המדינה מפני שהן מגניזין על ישראל: **יד** כל שאסור למכור לעובר כוכבים אסור למכור לישראל שהוא ליסמים מפני שנמצא מחזיק יד עוברי עבירה ומכשילו. וכן כל המכשיל עוד בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת או שחזק יד עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר ולפני עור לא תתן מכשול הבא ליטול ממך עצה חן לו עצה ההוגנת לו: **טו** ואסור להשיא עצה טובה לעובר כוכבים או לעבר רשע. ואפילו להשיאו עצה שיעשה דבר מצוה והוא עומד ברשעו אסור. ולא נתנסה דניאל אלא על שהשיא עצה לנבוכדנצר ליתן צדקה שנאמר להן מלכא מלכי ישפר עלך:

•

שנחנו לגדור בגיל או בנז
לא דאין מחייבין סתם בקע
דקתי במתני' אבל בבקעה
מחריצנא דלא תקשי אבל ו
לאשמעין דינא דסתם בקע
דכיף ליה קרנא מלבר. ד
כייף אלא מלבר : אכתי אחי

תוספות יום טוב

ר' עובדיה מברסגורא

פ"א א אידיהן. פירש הר"צ שם כנוי לגנאי למגיהם ולמועדיהם. ללשון מברא הוא כדכתיב (דברים ל"ב) כי קרוב יום אידם. גמרא. ופירש"י ואעבודי ע"ז קא. כדכתיב בההיא פרשה יקומו ועורכם. וכחז הרמז"ס ואסור לקרופס מועדים לפי שהם הכל על האמת: של גוים. עובדי עבודה כוכבים. רש"י. ועין בפירוש הר"צ במשנה דלקמן: שלשה ימים. ומנין דמנינא בנפיק כסוף כי הכא וכו' חוס'. וכמנחם בריש יומא: שלשה ימים. ומנין כלי האל

מסכת עבודה זרה

למחש דמעלה על לבו שמחם חגו. והתקן נמשנה ג' פרק ה' דחולין נארכענה פרקים בשנה המוכר בהמה למכירו נרץ להודיעו אמה מכרתי לשמוע וכו'. ואלו הן ערב יום טוב וכו'. הכס דלאכילה. סגי בחד יומא. שאינו טרוד לפני החג על עסקי אכילה להכין שלשה ימים קודם לכן. אבל להקריבה. להכין נרץ הקריבה נרץ ג' ימים. הלכך אסור לשאת ולתם וכו' משום דשם ע"ז שגור כפיו ואיל ומודה. גמרא [דף ה' ע"ב]: לשאת ולתם. פירש הר"צ

ה"ח"ה 1234567 ר' עובדיה מברסגורא

עבודה זרה פרק א

תוספות יום טוב

משום דלאלי ומדו לעבודה זרה ביום אידם: דהשאיין. למכור ולקנות. משום דלאלי ומדו וכו' ונמסים רש"י דף בהמה וכלים, מיד להדרג בעינא: דהלכותם מעות, ו' ע"א ועבר ישראל משום לא ישמע על פין. ע"כ. דלא הדרי בעין, דמלוה להנאה נמנה: דפרען. כשהן נכרעים אלו ומדו לעבודה זרה ביום אידם: מפני שהוא מיצר. על מעותיו שאינם חוזרים לו, ולא איל ומודה: שמה הוא לאחר זמן. למכר ביום אידו ואיל ומודה. ואין הלכה כרבי יהודה. ודוקא במלוה בשטר אסור להפרע מהם. אבל במלוה על פה שרי, מפני שהוא אף על פי שמיצר הוא עקשיו, שמה הוא לאחר זמן: ב רבי ישמעאל אומר, שלשה ימים לפניהם ושלשה ימים לאחריהם אסור. ור' חכמים אומרים, לפני אידיהן ולא איל ומודה לריבא. גמ': (*[להלכותם. פר"מ דוקא בחנם. אבל בריבית שרי. כדאיתא בקדושין לכן וכו' ולא נחף כ"ן]: ב וחכמים אומרים לפני אידיהן אסור וכו'. חכמים היינו מ"ק. הן בלא אידיהן איכא ביניהו מ"ק סבר

בית הבחירה למאירי מסכת עבודה זרה דף ו עמוד א

כל מה שנאסר לנו משום לפני עור לא תתן מכשול אם הוא רשאי ליקח מאותו דבר בזולתנו מותר לנו למכור לו שהרי אין המכשול בא בשלנו מעתה מותר לנו למכור דבר האסור לו אף על פי שהוא לוקחה לאכילה הואיל והוא מוצא לקנות בזולתנו ומ"מ אסור ליתן לו ואם הוא מוצא במזומן ובלא קנין אף נתינתו מותרת וכל שכן אם היה מאותו דבר בידו ואף על פי שמ"מ גורם לו להרבות באיסור אין בזו נתינת מכשול וכן כל כיוצא בזה ומ"מ ראוי להמנע מסרך מסייע ידי עובדי עבירה וכן מ"מ אם אינו מוצא אלא בטורח אסור להמציא לו בהזמנה:

כשאלמלא הושיט לו לא היה עובר חזון איש סימן ס"ב אות י"ג

(יג) ו' א' א"א משום ל"ע הא אית לי כו', נראה דכל שגורם העצירה ודאי אסור משום ל"ע, אע"ג שהיה יכול לעשות מצלעו, כגון הערב קעבר משום ל"ע, היכי דהמלוה לא היה מלוה מצלעו הערב, וכמש"כ חו' ב"מ ע"ה ב', ונראה דקעבר משום ל"ע גם על המלוה, ואע"ג שמצלעו הערב, הוא חפץ להלוות לא נצטר ממנו היכולת, מ"מ כיון שהכריע את החפץ של המלוה, כיון ל"ע, ובי"ג אם יש לו בהמה לדודי וידענו דחם עלה, ולא יקריבה, חשיב כליה לוי, אע"ג שיש לו היכולת מצלעו הישראל, כיון דסוף סוף ישראל גרם העצירה, וטעם ההיתר באית לי שלא גרם שום איסור צמטשיו, שצלא"ה היה מקריב דודי, וכן כשמושיט לי,

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

٦

עין משפט
נר מצודה

יב א מ" פ"ט מהל'
עצדה כדכ"ס הלכה ג
סמג לארץ מה טוש"ע י"ד
ס" קמה סעיף ג:
יג ב מ" שס הל' א ד
טוש"ע שס סעיף א:

רבינו חננאל

[שלשה ימים] דתכן הן
ואידיהן. כלומר מכלל ג'
ימים הללו יום אידיהם.
(אלא) או דלמא הן בלא
אידיהן. ת"ש ר'
ישמעאל אומר ג'
לפניהם וג' לאחריהם
אסור. ואי ס"ד יום אידיהן
עצמו מכלל ה' הוא. ר'
ישמעאל חשיב ליה בכלל
השלשה שלפני אידיהן

[illegible]

הגהות וציונים

ו ורפוי יום נצורי,
 וחבתה יום
 וליתא ברשי וכתמי
 (וא"צ להגתה הרשש);
ב כראשתם (חין)
 מירד) וכתמי נוסף
 אמר. עשאת ולתת
 עמך. **ג** (ציל לפני עור)
 סבב. **ד** (גליון). וכצל בסמוך;
 ראשונה וכתמי רבי
ה נא אומר, וכמו
 כפסחים: **ה** "יום א"
 לתא ברפוי, ובמקומו
 דברו הו נצורי. האורח
 אלמא: **ו** ציל לאיד
 דבר רשי בלי להגתה;
 עי מורשי בלי דבר

[illegible]

אתך

וּבְעַל מִוֶּס כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הָיָה כִּיּוֹן אֶלֶּא
לְקִיּוֹם הָעוֹלָם וַיְהִיּוּ קִשְׁיֵי דָּלָה
קִיּוּמִין אֲלִינָה דמ"ד טְרִיפָה יוֹלֶדֶת
וְאִי"ב טְרִיפָה^פ הִיּוּ מִמַּעֲטִין וְשִׁמָּה
י"ל דְּמַכֵּל הִיּוּ אֲלֵטֶרְךָ לִמְעַט מַחוּסֵר
אֶבֶר דִּלִּי לֵאמֹר אֲלֵא אֲחֵךְ הִוָּה
מִקּוּמִינִי לֵאמֹר כְּמִיטָה אֶבֶר וְלֵא
לְטְרִיפָה דְּמַסְחֵבֵר טַיִּי לִמְעוּטִי מַחוּסֵר
אֶבֶר דְּמִאֲסִי טְרִיפָה דָּלָה מִאֲסִיָּה
שֶׁאִין כָּלן מַסְרִין וְגו' י"ט הִרְבֵּה
טְרִיפּוֹת שֶׁאִין יִכְבֵּר. וְהֵא דְּלֹאֲמֵר
לְעַל (דף ק:) אֲחִי מִצְעִי לִיֵּה לִמְעוּטִי
טְרִיפָה אֶסֶף כִּי מִשְׁמַע דְּמַסְחֵבֵר טַיִּי
לִמְעוּטִי טְרִיפָה הִיּוֹן מִמְשִׁעוֹת דְּכֹל
הִיּוּ דְּמִשְׁמַע בְּרִיאָל וְלֹא טְרִיפָה אֶבֶר
מַחוּסֵר אֶבֶר כְּגוֹן אֲחִין וְכִיּוֹלָה צִי בְּרִיאָ
גִּמּוֹר הוּא בְּשֶׁלֶר הַגּוֹף כְּפִרְסִיָּת
לְעַל: **וְדִלְמָא** הֵן גּוֹפִיָּה דְּטְרִיפָה
הוּא: וְאֵע"ז שְׂמִי לְאַחֵר מִכָּאֵן שִׁמָּה
רְבֹת מ"מ צִלְמָה שְׂעָה לֹא הִיָּה
יוֹלֶדֶת אֶסֶף הִיָּה טְרִיפָה אִף שִׁמָּה
מִבְּרִיאָת טְרִיפָה מִטְעֵם דְּמוּיִן לִי וְלֹא
נִהְיָה מִיּוֹרֶךְ זֶה דְּעַי"ב לֹא הִוָּה צִי
אֲלֵא מִטְרִפּוֹת הַגְּלוּ וַיִּכְבֵּר דְּטְרִיפּוֹת
שְׂבִיחָה לֹא הִיָּה יָכוֹל לְהִתְחַן אֲלֵא י"ל
דְּהִשְׁתָּה קִיֵּי כמ"ד^ה מִיָּה^ו דְּקִסְבֵּר
טְרִיפָה מִיָּה חֲדָה דְּהֵא קִיּוּמִין אֲלִינָה
דמ"ד טְרִיפָה יוֹלֶדֶת מִלְּבִיָּה טְרִיפָה
נִמִּי מִיָּה: **תַּמִּים** לְחִיבֵי בִּיָּה.
וְא"ת גְּבִי קֶרֶן (מַעֲטוֹת דף ק:) לְמֵה
אִנוּ מִתְּרִיִּין מִן הַבֶּקֶר לְהוֹלִיט טְרִיפָה
מִיּוֹקֵן לִי מִתְּמַסִּים ו"ל דְּהִסָּה סְבִירָה
הוּא לְמַדְרֵשׁ חֲמִסִּי וְלֹא צַעַל מוֹס
דְּמִנְגוּהָ לְגִבּוֹת יוֹמֵי טְרִיפָה מִחֲדָה

דעגל מוס מנוגה הוא ביזרח דכמיס^ב גב צעלי מומין לגויה הקריטיו
 נגה לפחמך היצחק ויהיו טעמא דניכר אצל טרפיות יס שאיט יוכר
 ועוד דקרא גויה צהדיא מעטת^ה תמים יהיה לרעון כל מוס לא
 יהיה צ משמע הא אית צה מוס לא מיקר תמים:

לדת ופקדן לן עריפה מלחיות ורע א"כ אחק ל"ל ואין לדמות
 (דף טו:) אחק בדומין לך ח"ל דדרשין ה"י אחק שיהו טפלין לך
 בצראשית רבה^א ד"ס ודאי לך ולהם לאכלה הם טפלים לך
 ה"א"כ דבששנה ימים דקא חשיב מנא דמחמי' און ימי האד
 דהאחא נקט לנעולם לפני האד אקור לשאת ולתת עמהן ששנה
 הכי אלו הן אידיון קלנדא דמשמע שאז אקור לשאת ולתת עמהן
 ברא לכל הפחות ב' ימים מדקאמר עשרה יומי הוו א"כ יש שני
 ימים של קלנדא הכי כנגד ח' ימים טובים ששנה אדם הראשון
 יצא מיד ארבות הימים: **אלא** שם ח' בלא אידיון ש"פ.
 בקמתי מנא לפני אידיון ב' ימים דא"כ ק"ד הן ואידיון ש"פ.
 אד בכלל פשיטא דלא מולא היה חמי לפני אידיון יום אחד
 ששמיני^ב לדבר ר' ישמעאל נעולם אקור דלא חיימא כיון דאין
 דסבר רבי ישמעאל בזה כרען דלא אקרי לאחריזי און נמי אשמעינן
 ששמיני שמואל דא חתן כושר^ג. (ג) יש מקשין מכאן ל"פיה דמחמי' דמי' דלחם
 יבא ופאר ח"ל ששמיניא לו משה לקנות זרבי עבודת כוכבים:

מנן

במפתוחו של אותו איש שבוה להם לעשות להם יום איד בא' בשבת: [א] כת' (מנן): [ב] מנן עד סודי ליתא במנן: [ג] וציל ווארשין (גליקן) ועי מורשיסא [ד] נראה שאלו התיבות שייכי לרף ז' ע"א סוד'ה הגרא' (גליקן). בדפוס' [ה] בחיל' שבת ובר' רש"י כפי גיטא זו: [ו] בדפוס' נוסף נמי: [ז] יש להוסיף נוסף

ואידיהן. שלשה ולא הו' לכו אלא שני ימים קודם: או דלמא הו'.

שלושה ללד האיד: תנא גמי ש"ש
 אחריהן. אע"ג דלינכוו אלף שמי
 דהא שמינן ללד בחד קמא קרי
 בללו למחרת נמי ג' וקא חשי
 חלוד כהדיו: יום א"י דרביי רבי
 ישימנא יצ"ל אסור. לעשות עמהן
 משא ומתן ג' ימים לפני יום א'
 ג' ימים לאחריו הרי כל השנה כולה:
 ארבעה חומשה. רבעי קבא ותמידי
 שבת: ד' ימים. לפני חמשה עשר
 אידיון כל שמונה: וסופגן. ללא
 תימא קלנדא לפני התקופה וסטרנליא
 לאחר התקופה: אחיו וקדים צרתו.
 לאחר חמיש בריש ותמתינן נמי
 האיד ללאח התקופה מנא ברישא:
 יום א"י. יום איד קא חשיב במתמינן
 עס ימים שלפניו: עשרה ימים הוו.

וחשיב להו כבסוף א
 תנא נמי שלשה לאחור
 תחליפא בר אבדימי
 לדברי רבי ישמעאל
 הן ואידיהן האיכא
 אליבא דרבי ישמעאל
 בלא אידיהן כי קמ
 מאי אמר רבינא ת
 עובדי כוכבים קלנדרא
 ואמר רב חנין בר רבא
 תקופה סטרונייא שממ
 וסימנך אחור וקדם
 הן ואידיהן עשרה
 *חד יומא הוא חשיב
 לפני אידיהן של עובדי
 ואי ס"ד הן ואידיהן
 כוכבים שלשה ימים
 לפני אידיהן למעוטי
 של עובדי כוכבים י
 *

היה בלא אדירה¹ שיש
הרווחה לאו דלמא משום
מכשול לכאי נפקא
לדידיה² אמרת משום
ליה אי אמרת משום³
אית ליה לדידיה וכי
עור לא מכשול וכו'

וּפְסִי עוֹר לֹא חָתָן מִכְשׁוֹל (בְּצִלּוֹל שָׁנָה מִשּׁוֹם מִמְּלֹא
חֶפְצֶךָ וְדַבָּר דְּבָרָא): רֵאשִׁית לֵיָּהּ בְּהַמְדָּה לְעוֹדֵד כּוֹכְבִּים
לְהַקְרִיב וְזִי לֹא מוֹצִין לֵיָּהּ יִשְׂרָאֵל אֲפִ"ה פֶּלֶא לֵיָּהּ בְּדִידֵיהּ:
לֹא

והשתא

לחורמיה דקרה הוא דהא גבי משה דרשין (משה)
 כדדרשין (צ"ח דף סב) ותי אחיך עמך חייך קודמין למי חפצך
 ויהא טפל להם: **וְיָוִם** חיד ויחידיו עשרה וימי יומא
 שבתא שבתא אלא לפעמים הוא היד אחד או שנים או כגון אלו יומא
 ימים אח"ל לעולם עם היד מחשבים השלשה ימים היכי קמי
 שלשה ימים ויהא דעשרה הוו וז"ל שיש הפסק בין קלנדא לפעם
 וימים לפני קלנדא שאין בו איד ובסבא נמי הוא דלאמריין לקמן
 שבתא לא עשאו מיד אחר המקופה סביר לא דאמריין יכול לא
 ויחמה לא אחא לא קאמר מחזי נמי דיקא דכן בלא אידיהן
 לפני אידיהן שני ימים וכי חומא דלכמי הוו מיכני ליה א' ה
 קל להבין וז"ל: **הוּא** ברא אידיהן ש"ס. והא דלאמריין שמואל
 גלו הימר לעולם שבקין ליה רווחא דלחמיה בשום פעם א' נמי
 דחשיב וס' איד (6) פ' יוס א' לאקור כשאר יום ארס: **אָרְיָא** דלמא
 ושאר הינו מקח וממכר מינה מכר אצל מקח מהו לפני עור

וְשֵׁנָה לְאַחֲרָיו וְהוּא עֲלָמוֹ כְּלוֹמַר כֹּל שֶׁנֶּעַם יְיָ שֶׁנֶּעַם וְלִקְשׁוֹן ^[א] וְאֵלֶּיךָ אֲדִירָיוֹן. וְלִקְשׁוֹן
 דְּרִיבִינִי. כִּי־נָה עֲמֵרָה עֲמֵרָה. אַחֲרֵי הַתְּקִיפָה. הִיא קִיּוֹמָה עֲמָה וְהִיא עֲשׂוֹן ח' יִמֵּי
 שֶׁלָּה חֲתִיף לִמֵּר קִיּוֹמָה קִרִּי אֶתֵּן לִפְנֵי הַתְּקִיפָה. וְלִקְשׁוֹן ח' ^[א] אַחֲרֵי וְקִדְשׁ צִרְתָּנִי.
 פִּי וְאֲחֵרִי וְאֲחֵרִי קִיּוֹמָה קִרִּי ^[א] ^[ה].

(א) [לקמן 1:]; (ב) שם.
 (ג) [לקמן דף ת.].
 (ד) [שם כד:]; (ה) ע"י
 בכורות ב.; (ו) לעיל ב
 ע"ה. (ז) [שם הטעם חוש'
 טעין קטן ד"ה ערפושין].
 (ח) ע"י חולין ^{הערה}.
 (ט) [וכ"כ ד"ה לקמן נה.
 ד"ה ודלמא], (י) [וע"י
 חוש' ונחמין קטן. ד"ה
 ודלמא]. (כ) מלאכי א'
 (ל) ויקרא כב כא,
 (מ) שם ס"פ לא.

הגהות חב"ח

(א) תוס' ד"ה הן בלא וכו' יום ארד (פי' יום א') לאסור כשאר יום ארדס) מא"מ ונ"ב הגה"ה היא: (ב) ד"ה או דלמא וכו' יש מקשים. נ"ב וע"ל בדף יב כמה שפרש"י ומוס' במשנה דמנחות מעטירות:

גליון הש"ס

גמ' דאית ליה בהמה
לדידיה. עין לקמן דף
יד ע"ב ח"ט ד"ה מקום:

תורה אור השלם

(א) וּמִכַּל הָיוּ מִכַּל בָּשָׂר
שָׂגִים מִכַּל תְּבִיאָה אֶל
הַמִּטְבָּה לְחַיִּית אֶתֶּדָּה
וְכֵן הִקְבֵּה הָיוּ:
(מִבְּרֵאשִׁית י, ט)
(ב) אֵלֶּה הַזִּקְלֹת נָח נָח
אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה
בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים
הִתְחַלֵּךְ נָח: (מִבְּרֵאשִׁית י, ט)
(ג) אֲחִיר וְקֵדֶם צַדִּיקֵינוּ
וְחֵשֶׁת עָלֵינוּ כִּפְתָּה:
(תְּהִלֵּים קִלֵּם, ה)

ליקומי דש"י

[illegible][illegible]

מסורת הש"ס
עם הוספות

תלמוד בבלי <עוז והדר> - כח עבודה זרה תלמוד בבלי עמוד מס 23 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

פתחי תשובה יורה דעה סימן ק"ס

הלוח הנותנו כו' - עד (בהגה) אבל ברבית דרבנן אינו עובר אלא משום לפ"ע. עיין במשנה למלך פ"ד מהלכות מלוה דין ב' שכתב בשם הרב בעל פני משה דהיכא דלוה חזי דהמלוה מוזיף הני דמים לישראל אחרינא ליכא משום לפ"ע כדאיתא פ"ק דעבודת כוכבים דמושיט כוס יין לנזיר לא מחייב משום לפ"ע אלא בדקאי בתרי עברי דנהרא אבל בלא"ה לא. והוא ז"ל חלק עליו דלא דמי לנזיר דשם אם לא היה מושיט זה הכוס לא היה נעשה כלל האיסור לפ"ע אבל גבי רבית דאם לא לוח זה היה הלוח האחר עובר אלפ"ע. בשביל זה לא נפטר מלפ"ע [ויעוד דהכא אסור דאפשר שהלוח האחר יחזור בו ולא ילוח ונמצא דאיהו מכשיל למלוה עכ"ד והנה לדעת התוס' והרא"ש ור"ן רפ"ק דשבת (והובא לעיל סי' קנ"א ס"א בהגהה) דאף בנזיר בחד עברא דנהרא אסור מדרבנן כיון דמחויב להפרישו ע"ש ה"ה הכא אף אי נימא דדמי ממש לנזיר מ"מ אסור לכתחילה ואף ד"ל דהכא ברבית דרבנן הוי גזירה לגזרה מ"מ מאחר דהם תלו הטעם כיון שמחויב להפרישו והא מילתא פשיטא דאף באיסור דרבנן מחויב להפרישו וכמו שהוכחתי לקמן סימן ש"ג. אמנם במומר כה"ג אי נימא דדמי ממש לנזיר מותר אף לכתחילה לפמ"ש הש"ך שם סק"ו דכ"ע מודים בישראל מומר לעבודת כוכבים כיון דאין מחויב להפרישו ע"ש. ונראה לכאורה דאם אותו ישראל אחר שרוצה ללוות ג"כ הוא מפני פקוח נפש או לצורך מצוה וכדומה אין איסור ללוה זה אפילו לכתחילה דבכה"ג גם לדעת המל"מ ליכא לפ"ע דהא דמי ממש לנזיר דאם לא לוח זה לא היה נעשה כלל האיסור לפ"ע דהא מפני פ"ג ולצורך מצוה מותר ללוות ברבית כדלקמן סכ"ה וגם מ"ש המל"מ שמא יחזור בו לא שייך הכא דנראה דלא חיישינן לזה רק היכא שהלוח האחר היה עושה איסור שקרוב הדבר שיחזור בו כי לא יחפוץ לעשות רשע וראיה ברורה לזה מתוס' חגיגה דף י"ג ע"ב בד"ה אין מוסרין והביאו המל"מ שם דאל"כ קשה הא אכתי איכא חששא השניה שמא יחזור בו ע"ש ודו"ק אלא דמטעם אחר יש לאסור שלא יהיה הגורם לבטל פקוח נפש וצורך מצוה וכל זה פשוט:]]]]

יד מלאכי כללי התלמוד כלל שסז

לפני עור לא תתן מכשול, דקעבר מי שמושיט כוס יין לנזיר ואבר מן החי לבני נח נסתפקו בלימוד הישיבה היכא שהנזיר לא שתה אותו כוס של יין והבן נח לא אכל אותו אבר מן החי שהושיט לו אי קעבר המושיט משום לפני עור לא תתן מכשול או לא מי נימא דכיון דלא נכשלו באיסור ע"י ההיא הושטה לא מיקרי תו מכשול או נימא כיון דסוף סוף הוא נתן המכשול לפניהם עובר בלאו דלפני עור לא תתן מכשול אף דלא נכשלו בו, והנה באמת ובתמים מכח הסברא אמרתי דמ"מ קעבר המושיט אף שלא באו על ידו ליד מכשול כיון דאנתינה קפיד רחמנא והרי נתן, והבאתי ראיה נכונה לדברי מפרק אלו מגלחין [דף] י"ז א' דאיתא התם דאמתא דבי רבי חזיתיה לההוא גברא דהוה מחי לבנו גדול אמרה ליהוי ההוא גברא בשמתא דקעבר משום ולפני עור לא תתן מכשול דתניא לפני עור לא תתן מכשול במכה בנו גדול הכתוב מדבר ע"כ ופי' רש"י דכיון דגדול הוא שמא מבעט באביו והו"ל איהו מכשילו עכ"ד, הא קמן מבואר דמיד שהאב מכה לבנו הגדול ונתן המכשול לפניו אז עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול הגם שאפשר שבנו לא יבעט בו ולא יכשל וכדכתיבנא.....

חזון איש הלכות עבודת כוכבים סימן ס"ב אות כ"ה

ח"ע, חי עבר צמטשכ הראשונה, משום ל"ע, עוד יש לעיין צאיסור ל"ע, הושיט כוס יין לנזיר, ונמלך ולא שתה מכו, ונראה דאין לפ"ע צמחשכ לחוד, כרי זה כמדליק כגדיש, וצא אחר וככו, ומיכו חי שתה, מקרי עצירה צתחלה, ואפי' מת כוונתן קודם ששתה, וכבר הוא חפשי מלאו דל"ע, כרי זה כמדליק כגדיש ומת דגוצין מנכסיו ול"ע.

מלאות עין אפילו בחדרי חדרים אסור
ה"ס כחן אפילו אין שום אדם רואה
אסור וכן מובא בסמ"ג סימן י"ט
עד כאן לשונו וכן הוא בהוספה
(פרק קמא דעבודה טובים דף י"ז
סוף ט"ה) ובבב"א שם מחמיר רבי
יודא בשם ר"י וכן משמע בעור להדיא
וכן בס דברי המחבר ועמ"ס בא"ח
סימן ש"א סעיף מ"ט וסימן ש"ט סעיף
י"א: ב בפני אילים. אבל שלא
בפני אילים שרי והמחמיר אפילו
שלא בפני אילים תע"כ. כ"ח:

קנא א אסור למכור כ"י. אלא
פסלן ודלקמן וי"ט הוא
מלקמן דאסור: ב למכור. לפולס
אפילו שלא ביום אידם ואפילו בזמן
הזה כן כתבו האחרונים ופשוט הוא
וכתב עוד הב"ח ולכל עובד טובים

**אלילים לא יניח פיו על פיהם וישחיה מפני
שנראה בכנישק לאילים:**

הגה [ד] י"א דכל שאינו אסור חלה מפני מלאות העין כגון נדון אס
אס י"ט סכנה בדבר כגון אס ימות אס לא יחזה מוסר לשמוע ואין
זה משום יסור ואל יעבור (ר"ן פ"ק דעבודה טובים). שריס או ככרס
ש"ס להם נזרע עבודה טובים נבדלים או שטשאים נזרע חמה לפניהם
כדרך הנפולים אסור להשתחוה להם או להסיר הטבע לפניהם רק בדרך
שאינו נראה כמו משפאור מעותיו או שיקום לפניהם קודם בואם וכן יסיר
הטבע וישתחוה קודם בואם (ה"ס סימן קצ"ו) [ד] ויש מקילין בדבר כואיל
וידוע שגם העובדי טובים אינם מסירים הטבע או משתחוים לנזרע החמה
רק להבדל (שם בשם ר"י מאמרוס ופרי"ו) ועוד להחמיר בסכנה הראשונה:

**קנא דברים המוצרכים לעבודת טובים
אסור לישראל למכורם. ובו י"ד סעיפים:**

א (א) * דברים שהם (ב) מיוחדין למין ממני
אלילים שבאותו מקום (ב) א אסור ב למכור
לעובדי אוחם אלילים שבאותו מקום (ג) (ג) - ואם קנה הרבה ביותר שניר הדבר

קנא (א) דברים שהם מיוחדים
כ"י. משמע בלא כדבר
מסופק אי לאילן שייך או לדבר אחר
אזליק לקולא וכן אמרין לקמן
במכירת בכמה גסה בעור:
(ב) אסור למכור כ"י. בעור כחוב
לעולם ופי' ב"ן. דפירושו אפילו שלא
ביום אידם ואפילו בזמן כזה:
(ג) ואם קנה הרבה כ"י. ולא
חיובין שמה יתעב. להאמיר ולא
קדיקין חלה על לפי פור ולא על
לפי דלפי ואס י"ט תשע שישאל
יסיס נכשל אמר' לפי דלפי
כדלשכתן בחיטין שגלו למים שאסור
למטר לעבוד טובים בפסח שמה

אסור חכמה

מורי ודב יורה דעה קנא הלכות עבודת טובים שפתי כהן עד

יחזר וימטר לישראל כך כ' הרא"ש: (ד) מקום שנהגו שלא למכור.
פירוש שנתחדו על רבינו. ובכמה גסה הטעם שמה יסאילנה
לעבוד טובים או יסכירנה ועבד זה מלאכה בשבת ועבר בלאו דהא
הכמה של ישראל היא ח"י משום נסיוני דומיין דזכרס יסאילס סמוך
לשקיעה החמה בע"ש וא"ל חל נסא
יסלס ושעמ' לקלל וזולס מחמהיס
וניחא ליה וס"ל מחמר אחר כסמחו
בשבת. וז' סעור בשם הרמב"ן
כשעורכס לפסח דח"י לשחיטס ומותר
ולבעל אדמה וד"י למלאכה ואסור
ולכאורה קשיין הדיוקים אכדני דמי
שאני לא פסח ולא בעל אדמה דייקין
מריש"א לחומר"א ומסיפ"א לקולא ונר"א
פירוש דייקך כוונתו דאזלין בחר
דידיס ב"ן לקולא ב"ן לחומר"א דסיינו
אס הוא פסח ורובא דעלמא זכני
למלאכה אזלין בחר"ס לקולא וכן
לסיפ"א אזלין לחומר"א אבל בעי
שאני לא פסח ולא בעל אדמה אזלין
בחר רובא למאי זכני וסכי מוכס
בדברי הרא"ש שפ"א ב"י ובפריס"א

שהוא קונה אותם ג (ג) (א) לסחורה מותר [ג] וכן
אם אומר שצריך אותם לדברים אחרים והישראל
יודע שכדבריו כן הוא מותר: ודברים שאינם
מיוחדים לה מוכרים אותם סתם ואם פירש העובר
בטובים שהוא קונה אותם לאילים אסור למכור
לו [ד] אלא אם כן פסלן מלהקדישן לאילים:
הגה [ד] אסור למכור לעובד טובים מים כשודטים שרואה לפסח
מקן מים להפגיל (בבב"א י"ח): י דיו מעורבים דברים
המיוחדים עם דברים שאינם מיוחדין כגון לבונה
ד (ג) זכה בכלל לבונה שחורה מוכר הכל סתם
ואין חוששין שמה ילקח הזכה לבדה לאילים
וכן כל ביצא בזה:

ג לסחורה מותר. ולא חיישין דילמא חיל ומזין לאחריני דלאפני
עור משקדין אבל לאפני דלפני לא משקדין. ש"ס. ועיין בא"ש ס"ס
ה' בבב"א ד' זכה בכלל לבונה שחורה. וסבור כתב דאף לזכר שאינה
זכה וכזה ככ"ח משום דכאידך טובדי טובים אין מקדישין כזה אלך
אפילו אינה זכה אסור מיכר אס ניכר
שקונה לסחורה פשיטא דאף בלבונה
שרי כדלעיל ט"ז: ה' לסתם עובר
בטובים שרי. ולא חיישין שימנט
לכסן דלאפני דלפני לא משקדין:
ו י"א כ"י. דס"ל דמי כיני דלמדין
בש"ס גני מיר' דאסור לטושים לו
כוס יין דסיינו דוקא בדקא' בנאי
עבדי דנכר"א ה"ס ככ"א ויש מחמירין
ובוכיין דמי"א אסור מדרכין איכ"א
אפילו לא כיו כמו חרי עבדי דנכר"א
וכל זה לדעת סרב אבל לפעמ"ל דלא
פליגי דכ"ע מודים לסמדכי וחוס'
בפ"ק דעבודה טובים' דעבודת טובים'
או מומר שרי ובגמ"ר וחוס' וסכר"א
בפ"ק דשבת וסר"ן פ"ק דעבודה
טובים מייירי בישראל שזאח חייב
לספרישו מאיסור וכדכתב הרא"ש שם
דלא נרע מישראל קמן אוכל כבילות
שכ"ד מלווים לספרישו כ"ס ישראל
גדול * משא"כ בעובד טובים' וישאל
מומר שאינו חייב לספרישו חדט
שכרי כתב סרב ב"ד"מ דדעת סה"ס
רפ"ק דעבודה טובים' כדעת סמדכי
שם דשרי וז' הרא"ש רפ"ק דעבודה
טובים הוא כלשון סה"ס' שם ח"כ
לפי דעת סרב יהיו דברי הרא"ש
סותרים זה אל זה וכן רבינו ירוחם

הגה [ו] דוקא לכהן עבודת טובים' [ז] או לעובד טובים שחוקמו שיקדי
הלבונה לעבודה טובים אבל ה' (ד) לסתם עובד טובים שרי
ו [ח] י"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודה היינו דוקא
אם אין להם אחרים כינא טו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר אבל אם
אם כל דבר (מדרכי רפ"ק דעבודה טובים) (ד) ויש (ה) מחמירין ו נהגו
להקל בסכנה הראשונה וכל בעל נשמי חמיר לעמ"ס (ר"ן שם ובחוס' ופרי"ו
הגמ"ר פ"ק דשבת לדעת סרב):
ב אם העובר בטובים מחזר אחר דברים המיוחדים לאילים ומערים לכלול דברים
אחרים עממם כרי שלא יביע שקונה לצורך אילים אסור למכרם לו:
ג [ט] י אסור למכור (ו) שעוה לעובדי טובים ביום חנו:

הגה שחוקמו לעמ"ס מרות לעבודה טובים [ז] או ביום שלפניו [יא] אבל בשאר ימים שרי (מדרכי רפ"ק דעבודה טובים)
וע"ל סוף סימן קל"ט:
ד (ד) י מקום שנהגו לא שלא למכור (ז) בהמה דקה לעובד טובים אין מוכרין ובב"מ
אין מוכרין להם י ולא לישראל החשוד למכור להם י בהמה גסה [יב] * אם
נתיב י"ז ריש ח"ו כתב בדברי סה"ס רפ"ק דעבודה טובים ונתיב י"ב ח"ז כתב בדברי סה"ס רפ"ק דשבת חלה ודאי כדפי' ז ונהגו
לחקל. לכן ד"מ מיהו בזמן הזה יש להקל משעם דמקילין להשתחף עממם עכ"ל ר"ל כמ"ס בבב"א ס"ס קכ"ו דכזמן סוס מותר להשתחף עממם
שטותמם לעושה שמים ואין חלה שמשחפים שם שמים ודבר אחר ולא מליני שיש כזה משום לפני שור שאין בני נח מוצרכין על שמשחף
וס"ס סכא: ח או ביום שלפניו. ז"ע דר"ח סבב"א סה"ס וספוקיס חולק ע"ז דמפרש מהניתיין במדי דחקרכוב ואפ"ס אמר' עלה בש"ס

הגה שחוקמו לעמ"ס מרות לעבודה טובים [ז] או ביום שלפניו [יא] אבל בשאר ימים שרי (מדרכי רפ"ק דעבודה טובים)
וע"ל סוף סימן קל"ט:
ד (ד) י מקום שנהגו לא שלא למכור (ז) בהמה דקה לעובד טובים אין מוכרין ובב"מ
אין מוכרין להם י ולא לישראל החשוד למכור להם י בהמה גסה [יב] * אם
נתיב י"ז ריש ח"ו כתב בדברי סה"ס רפ"ק דעבודה טובים ונתיב י"ב ח"ז כתב בדברי סה"ס רפ"ק דשבת חלה ודאי כדפי' ז ונהגו
לחקל. לכן ד"מ מיהו בזמן הזה יש להקל משעם דמקילין להשתחף עממם עכ"ל ר"ל כמ"ס בבב"א ס"ס קכ"ו דכזמן סוס מותר להשתחף עממם
שטותמם לעושה שמים ואין חלה שמשחפים שם שמים ודבר אחר ולא מליני שיש כזה משום לפני שור שאין בני נח מוצרכין על שמשחף
וס"ס סכא: ח או ביום שלפניו. ז"ע דר"ח סבב"א סה"ס וספוקיס חולק ע"ז דמפרש מהניתיין במדי דחקרכוב ואפ"ס אמר' עלה בש"ס

(ח) תוספתא דמעשי שני
 פ"ד הל' ג, (ט) [לעיל לז].
 ע"ש היטב; (ג) מדע נז.
 ז"מ ה: ע"ו ו; (ד) שבת
 קטנ. קמ; (ה) פסחיה לר.
 (ו) ע"ש (ז) [בבבב] ו; (ח)
 [ו] "ומש" [ח] פס"ד
 חגיגה מז: על הגליל;
 (ט) ע"י תוס' יבמות ה:
 ד"ה כ"לכם; (י) ע"י שבת
 קמ; (כ) כאן ה"ז פאה
 פ"ד ה"ז ע"י נדרים פ"ט
 ה"א, (ל) לא. ע"י כבד.

גמ' משל' בן. עי' נר"ס
פ"א מ"א דפאה: שם
דמחיל' ליה ליקריה.
עי' טורי אן מגילה כח
ע"א ד"ה א"ת משנאי:

(א) כְּבֹד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת
אֲמִי לְמַעַן יֵאָרְכְּךָ יְיָ
עַל הַאֲדָמָה אֲשֶׁר יִי
אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:
[שמות כ, יב]

(ב) כִּפַּד אֶת יְיָ
מִהוֹרֵד וּמִרְאשִׁית כָּל
תְּבוּאָתָהּ: [משל ג ט]

(ג) לֹא תִקַּל חֵרֶשׁ וּלְפָנָיו
עוֹר לֹא תִתֵּן מִבְּשָׁל
וְרֹאשׁ מִלִּחְדָּד אֲנִי יי':
[משל ג ט ד]

(ד) כִּי תִצּוֹר אֶל עֵיר
יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם
עָלֶיהָ לְחַפְּשֶׁהָ לֹא
תִשְׁחָתֵת אֶת עַצְהָ לְנֶדֶחַ
עָלֶיהָ בְּרָזָן כִּי מִמֶּנּוּ
תֹאכַל וְאִתּוֹ לֹא תִכְרֹת
כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׂדֶה
לֵבָא מִפְּנֵי בְּמִצּוֹר:
(וְיִסְרֹם בִּי יוֹסֵף)

(ה) וְיִהְיֶה הַלֵּךְ לַפְּעִימָה
יוֹמָם בַּעֲמֹד גִּזְזוֹן
לְנֻחָם הַדֶּרֶךְ וְלִילִיָּה
בַּעֲמֹד אֵשׁ לְהַאֲדִיר
לָהֶם לֵלֶכֶת יוֹמָם
וְלִילִיָּה: [שְׁמוֹת י, כא]

א דְּמוּס שְׁמוּדוּה **דאב**
עצמו: [3] נוֹאֵה לְהוֹסִיף
דאָלֶזֶן (בא"ה)
 כ' דְּכּוּפֶרֶס נּוֹסֵף לְבִיךְ
כתיב בתורה (והוא)
 סוּף הַיְּבוּר, וּמִתְחִיל
 הַיְּבוּר "צִעּוּר"
ל [מכּוּסֶה צִעּוּר בִּיה]
 חֲסֵאת הָעוֹף כִּי הִנִּיחוּ
 חוֹס אֲבַעִיז אוֹ סַכּף עִינִי
 חוֹס יִבֵּם לֵג עִינִי דִּיה
 אֲבִידָתוֹ (גִּלְיוֹן)
ס לִפְנֵינוּ שֶׁם אֵימָא
דרבא אֲכַמְיָה **לרב נתן**
 (גִּלְיוֹן):

הנשרפין בנספֿקֿין.
משמע כגון דהוו נספֿקֿין
רובא ואיערבא נהו
מישטא נשרפֿין. תיפֿוק
יִיה דרובא נספֿקֿין
גיגדו. היכי נקט טעמא
משום דלי אמה רשאי
למושכו למיחא חמורה
בלאו הכי נדיניהו נספֿקֿילה
תמר רובא. הנספֿקֿין
הנשרפֿין.

עין משפט
נר מצוה

שָׁדָם א מִי פִּי מַהֲלִי
מִמֵּרִים הֵלִי ג סָמָה
עֶשֶׂק קִי טוֹשָׁע יוֹד סִי
רַמ סַעֲפָה ה
שְׁמֹד ב מִי פִּי מַהֲלִי
מַעֲשֵׂר שְׁנֵי הֵלִי יֹא
שִׁמּו ג מִי פִּי מַהֲלִי
מַחֲטָט עֲנִים הִלְכָה
י :

שָׁמַח ד' טוֹשֵׁעַ יוֹד כִּי
רַחֵם טַעֲמָה ה' נִהְיָה:
שָׁמַח ה' מִיִּי פִּיּוֹ מִהֲלֵי
מִמְרִים הִלְכָה וְ
טוֹשֵׁעַ יוֹד כִּי רַחֵם
טַעֲמָה ה':
שָׁמַח וְ ז' מִיִּי פִּיּוֹ
מִהֲלֵכֹת סָנְהֶדְרִין
הֲלֵי ד' הֲלֵי ו':
שָׁנָה פִּיּוֹ מִיִּי מִהֲלֵי
מִמְרִים הִלְכָה וְ
טוֹשֵׁעַ יוֹד כִּי מִיָּמֵן רַחֵם טַעֲמָה

יא: **שָׁנָה ב' מִי"ז פ"ו מַהֲלִי**
 מַמְרִים הִלְכָה יא
 טוֹש"ע שס:
שָׁנָה ג' מִי"ח שס הֲלִי יג
 טוֹש"ע שס סע"י יב:
שָׁנָה ד' מִי"ט שס הֲלִי ח
 טוֹש"ע שס סע"י יז:
שָׁנָה ה' מִי"פ ס"ה מַהֲלִי
 ח"ח הִלְכָה יא
 טוֹש"ע שס סִמְנֵן רַמֵּן סַעֲיָן
 לז:

לבוטל מלאכה. שנתבטל
ממלאכתו כשמאכילו:
(6) בלא חומש. דאחר
הוא ולא קרינן כי יגאל
איש ממעשרו ויסף
חמישיתו: ומאכילים.
אם האחר עני: פורע
חובו. עליו מוטל
לפרנסו: להעדרפה.

שרשאי והעדרף מונותי
ממעשר עני ולא חן פורע
חזבו שאם הונו נותן לו
טפן כמו שמוטל עליו:
מאי נפקא לו מינה. הרי
הוא נותן לו מה שמוטל
עליו ליתן: **והלכתא**
משל אב. ממתיבתא דאי
לית ליה לאב ורוח לבן
ציפין ליה ושלקין
כתירו דצדק: **כחבוב**
בתורה. מי דקס"ד
בתמימא יאמו וכי כתבו
בתורה **כחבוב** דקאמו
הפסוק כמו שכתבו והוא
עצמו כיין שטעה. ור"ח
הר"ם פירשו שאומר לו
כשאלו לך כחבובי:

א) נראה ד"ל מעשר שי וע"ז
פי' בלא חומש ואולי דגרים
צרייחא נהדיא בלא חומש.

רב יהודה אומר מש"ב בן. מדרקק ר"י למ"ד משל בן אס נודמן לו
כיסד אל ואכידת עמנו ואכידת חבירו כי"ל יעשה חס יעקוב
נכבד אצוי הלל אכידת חבירו קודמת כדאמרין גללו מציאו
(י"מ דף גב) יכול אמר לו אצוי אל תחזור יכול ישמע לו מ"ל יכול
ויאמין אל אצוי חסר אכידתו יכול יכור

בצבדי דאל מחזיר חסנם לא אטמקן
קרא משמע א"כ לאצדח חצירו
קדמת לביעד אכ ואס ואס יעסוק
באצדח חצירו הרי אצדחו קודמת
לדחי (דמיס טו) אפס כ' איהם
ק' אצין (א"ב :ג) שֶׁן קודס לכל
אדס ואס יעסוק באצדחו הרי כעד
אצין קודס למאן דלמר משל ק'¹⁷
וגראה לר"י שניית כעד אצין ואצדח
חצירו יעסוק באצדחו דואל דלמר
כיכוד אכ קודס היינו קודס להניס
לאצין לפשוח לרעו מנמנו לפי שזה
גוף הכיכוד אכל באצדחו כיון שאין
האכ נהנה באצדח עממה אִין הכ
חייב להסקידי אצדחו עביל אצין
ואע"ג דלאמרין בסמוך דאין עטול
אצתקן ויטיל ל' ואסו מכלמיו למ"ד
משל כן הסם מיייר באצחו ענין שיש

לֹאֵךְ קֹרֵת רוּחַ בָּכָן כִּגּוֹן שׁוֹרְקֵי לֵךְ
לְמִדְרָגָה אֲמִתָּה אֲרִישִׁי בִּמְיָהּ לֵךְ
לֹאֵךְ הִכִּי אִם כְּחֵס מִשְׁלִיךְ רֶשַׁע הִיכָה
דְּעִיבֵךְ בְּזֵל תִּשְׁמִית וְחִלְשִׁי הִיכָה
דְּשׁוּגָה לֵךְ וְתַעֲלִיבִי בְּחִמּוֹ מִיִּם נִהַה
בְּהִלָּכֶם אֲרִנְקִי וּמִשִּׁיָּה אֵין לִהְלִימוֹ:
אָרֹר לֵיה רִבְנָן לְרִבִּי יִרְמְיָה בְּמִיד
מִשִּׁיָּה אֲב. מִשְׁמַע שֶׁכֵּן הִלְבֵּה
וּכֵן פִּסְק בְּשִׁאלָמוֹת דְּרַב אֲחַאי בְּרִשְׁמָה
לִישְׁמַע (סָף סִימָן ט) וּפִסְקֵי הִיכָה לֵילִית
לִיה לֵילֵית לֵיה אֲרִישִׁי לֵךְ כִּי חִיב אֵין לֵנוֹן
אֲצִי וּכֵן פִּסְק ר״י וְר״ח דָּאֵס אֵין לֵנוֹן
מִמּוֹן וְהָסֵן יֵט לִנְרִיךְ הָס לְפִרְסָנוֹ
מִשְׁנֵי דְלֹא יִהְיֶה אֲלֵה אֲחֵר דְּלֹאמֵר
בְּנִעְרָה שְׁנַחֲפַתְהֵם (בְּסוּטָה דף מֵט-)
דְּרַב אֲכִפְסִיָּה לֵהוּהוּ גְבָרָה^ט וְאִפְסִי
מְיָהִי אֲרַבְּעָה מֵחֵלֶּה וְזוּי לְגַדְלֵק וְעוֹד
דְּלֹאמֵר צִינִי בְּרִישְׁלָמִי^ז אֲמַר רַבִּי יוֹסִי
הַלּוּלִי דְּהוּיִן כֵּל שְׁמַעְתִּי בְּרִירִי לִי
כִּדָּךְ שְׁסוּפִין אֵת הָסֵן לֵנוֹן אֵת אֲצִי
וְעוֹד רֵאִיָּה מֵהָא דְּלֹאמֵר בְּרִישְׁלָמִי^ח
דְּרַבִּי יוֹנָתָן וְרַבִּי יֵאֵשִׁיָּה הוּוּ קִאָּזִי
בְּחֹרָתָא אֲמַתְּ הִהוּא גְבָרָה וְקֵאֵן שְׁסוּפִין
לְכַרְעִיָּה דְּרַבִּי יוֹנָתָן אֲמַר מֵאִי הָאִי
אֲמַר לִיה דְּלֹאמֵר לִיה וְזֵל טַעוֹן בְּבִי
כִּישְׁמַע כְּלוּמֵר הוֹרִימִי לִי שִׁעֲשֵׁה כֵל
כִּי שִׁפְרַנְסָנוֹ בְּזוּ ח״ל אֲמַתְּ לֹא אֲכִפִּי
מִן אֲמַר לִי בְּרִישְׁלָמִי^ט וְזוֹכִינִי בְּמִיָּה
אֲמַר לִי אֵת לִישְׁמַע לְכָךְ פִּירֵטֵי וְזוֹ
לֹא יִדְעַת דְּכּוֹפִין פְּשִׁיעָא דְּכּוֹפִין וְעוֹד
רֵאִיָּה בְּרִישְׁלָמִי^י שְׁהִבְחִי לְמַעֲלָה^י
כִּדֵּא אֵת ה' הַסּוֹכֵן אִם יֵט לִי מִמֶּן חִיב
וְאִם לֹאֵךְ פְּטוֹר וּבְכִיכֵד אֵת וְאִם נִגְמַר
כִּדֵּא אֵת אֲצִי וְאֵת אֲמַתְּ דְּלֹאמֵר בְּן
שֵׁן לִי הוּוּ וְזֵינִי לִי הוּוּ:

דמחול ^{יפה צפונה} וזכר לומר
שהודיעו קודם לכן
שלא יהא כמו נמחין לנאכל [בשר]
חזיר ועלה מדו צד טלה דלמר
לקמן צ"י נמחל (צ"י: 97) שזר
מחילה וכפרה: **וּתְיֹפֹךְ** י"י משום
דרובא נסקל'ין נינהו. לפום ריהטא
ה"ק אפילו הימה סקילה חמורה הו'
נסקלים ואין זה נכון לפרש שלפי מה
למה לי שריפה חמורה אפילו הם שזות

מִי־שֶׁשֶׁשׁ מִי־מֵאֲכִילֹו וּמִשְׁקֹו וּמִכְבְּדֹו: מֵאִי נִפְקָא לֵיהּ מִיְדֵיהּ. מֵאִי
 מִשְׁקֶרֶן כִּי־סָר אִיכָל לְגִבִּיהּ: פֻּדְרִין זֶה לֵיהּ מִשְׁעֵר שְׂנִי. אִסּוּר יֵט
 לְאִכְלוּ מִשְׁעֵר שְׂנִי פֻדְרִיהּ הֵבֵן מִשְׁלֹו לְעֹרֵךְ אִכְלוּ גִלְגַּל חוֹמֶשׁ וּלְאִי
 מִשְׁלֹו מִכְּפֹו שְׁהֵרִי הֵבֵן כְּפֹו שְׁהֵרִי הֵבֵן אִוְכֵט וּמוֹמָטִיו עֲלִיו וְלֹא
 אֲחֵר מִיֹּד לְגִבִּיהּ וְהִי הֵוָה כְּמִי
 שְׁפֻדְרִיהּ הֵוָה¹⁸ עֲנָמֹו: וּמֵאֲבִיָּין זֶה
 לֵיהּ מִשְׁעֵר עֲנִי. אִסּוּר יֵט לֶקֶן מִשְׁעֵר
 עֲנִי לְחַלֵּק לַעֲנִיִּים מֵאֲכִילֹו לְאִכְלוּ אִסּוּר
 לְאִכְלוּ עֵי כֹחַ וְלֹא עֵי כֹחַ אִסּוּר עֵי כֹחַ
 כְּפֹו שְׁהֵרִי וְלֹא הִיִּי צִדֹו מִשְׁעֵר אִסּוּר
 הִיִּי עֲנִי לֹא מִזְנוֹת מִשְׁלֹו: אֲהַעֲרִיף.

מה להלן בחסרון כח
ואי אמרת משל אב
לביטול מלאכה ת"ש^ט
האב ובנו הרב ותלמידו
שני יומאכילין זה לזה
משל בן נמצא זה פפ
לא צריכא העדפה
עלה אמר רבי יהודה
שמואכיל את אביו מועד
מאי נפקא מינה אפילו
ת"ש^י שאלו את ר"א
ואם אמר להם כדרי
ליים בפניו ואינו מכלים
מאי נפקא ל"י מיניה
דבבה בר רב הונא ד
באנפי רבה בריה אמר
אי לא רתח ודלמא
עור לא תתן מכשול
והוא קעבר משום
בפומבייני ודילמא משום
ליה בשעת ריתחיה
לרמי בריה הגשרפים
אומר ידונו בסקילה
ליה רב יהודה בריה
מאי איריא שריפה
נסקלים גינהו אלא
בגשרפים א"ל אי הכי
אומרים ידונו בגשרפים
מאי איריא דסקילה
גשרפים גינהו א"ל
ליה לר"ש דקאמרת שור
חמורה א"ל שמואל
לא תימא ליה לא
שהיה אביו עובר על
לו אבא עברת ע"ה
לו אבא כך כתוב בת
צעורי קא מצער ליה
מקרא כתוב בתורה
אומר^ט אבא אומר
מנח אני כבוד אבא
שאני ואבא חייבים
אומר אם אפשר

בכבוד אביו אמר רב מתנה 'הלכה כאמי' בן יהודה
א"ר מתנה אמר רב חסדא 'האב שמחל על כבודו
ששמחל על כבודו אין כבודו מחול ורב יוסף אמר "
כבודו כבודו מחול שנאמר ^(ו) וי' הולך לפנים יומם:
התם הקדוש ב"ה עולמא דיליה הוא ותורה דיליה ה
שמעיה הנסקלים נשפרים אף על גב שנשפרים רובן הן נסקלה לפי
מיפוק ל' משום דה